

Cono neemt maatregelen in hele keten: van koeienbek tot winkelrek

Van CO₂-neutraal naar klimaatpositief

Cono Kaasmakers is al klimaatneutraal, maar heeft dit jaar verdere stappen gezet naar klimaatpositief in 2030. De hoeveelheid CO₂ die in de productieketen uit de lucht wordt gehaald en vastgelegd moet dan groter zijn dan de uitstoot.

Tekst: **Ria Besseling**

In 2023 rijdt melktransporteur Danmel voor Cono met de eerste 100 procent elektrische RMO-wagen (Rijdende Melk Ontvangst) van Nederland. Dat is een van de vele maatregelen in het streven van het zuivelbedrijf om verder te verduurzamen. Cono Kaasmakers is

sinds 2020 klimaatneutraal gecertificeerd volgens de Climate Neutral Certification standaard. Met de ambitie klimaatpositief te zijn in 2030 gaat de coöperatie een stap verder. Het doel is om 10 procent meer broeikasgassen uit de lucht te halen dan er bij alle keten-

stappen wordt uitgestoten. Cono wil dit tot stand brengen door emissies in de keten te beperken en daarnaast koolstof vast te leggen in blijvend grasland of houtopstand bij veehouders vertelt projectmanager Janet Bakker. “Ons programma klimaatpositief heeft een reductiedoelstelling voor elke ketenstap: het boerenerf, het melktransport, de kaasmakerij, het rijpen en verpakken en het vervoer van kaas. Oftewel: van koeienbek tot winkelrek”. De elektrische RMO is slechts een voorbeeld van vele maatregelen, zo blijkt in een gesprek met Bakker.

“Onze beide melktransporteurs rijden met relatief schone Euro-6 vrachtwagens. Ze gebruiken allebei bovendien een oplegger met een eigen accu, die tijdens het rijden wordt opgeladen, zodat de melk niet langer met lopende motor wordt overgepompt. Verder vervoert onze kaastransporteur inmiddels onze kaas naar de rijpingspakhuizen met een hybride truck. Dit levert een brandstofbesparing van 20 procent op.”
 “Voor het transport van onze kaas zijn er inmiddels 60 procent minder vrachtwagens van de verpakker naar de distributiecentra en weer terug nodig. Dit is dankzij de overgang van plastic krat naar kartonnen doos die niet meer retour hoeft. Dat scheelt kilometers met een lege laadruimte. Ook scheelt dit water en energie, want de kratten hoeven niet meer gewassen te worden.”

Verandert ook de productie?

“De kaasmakerij is in 2030 - of wellicht eerder - van het aardgas af. Dat gebeurt door elektrificatie van het productieproces en daarnaast blijft Cono op zoek naar alternatieven zoals geothermie of waterstof.

Janet Bakker, projectleider klimaatpositief van Cono: “In ons programma klimaatpositief heeft elke ketenstap, dus van koeienbek tot winkelrek, een reductiedoelstelling.” (Foto: Nikki Natzijl)

We zoeken naar hergebruik van stoom en warmte om energie te besparen. Dat is onder andere aansluiting op een warmtenet, een elektrische boiler, biogas en geothermie. Een keuze uit deze opties moeten we voor 2025 maken.”

Welke zaken in de rest van de keten krijgen aandacht?

“Voor het rijpen en verpakken brengen we momenteel samen met onze dienstverleners in kaart welk aandeel de verschillende schakels hebben in de footprint van Cono-kaas. Vervolgens wordt er gekeken naar het zo ver mogelijk terugdringen van deze CO₂-emissie. Uiteindelijk is de gehele Cono-kaasketen met het Life Cycle Assessment (LCA)-model van Blonk Sustainability in kaart gebracht. Voor het boerenerf hebben we voor broeikasgassen een reductiedoelstelling van 25 procent in 2030 ten opzichte van 2020. Dit betekent dat de gemiddelde uitstoot daalt van 1200 gram CO₂ (eq) naar 900 gram CO₂ (eq) per kilo meetmelk.”

Welke inzet van melkveehouders is daarvoor nodig?

“De melkveehouders zetten stappen door de mineralenkringloop op de boerderij te optimaliseren, via het verlagen van het kunstmest- en krachtvoerverbruik, door het optimaliseren van het rantsoen en door hun koeien meer te laten weiden. Ook het opwekken van groene energie levert een bijdrage. Verder zorgen melkveehouders voor een betere bodemgezondheid door

De kaasmakerij bij Cono is momenteel al klimaatneutraal gecertificeerd en zal in 2030 of wellicht eerder van het aardgas zijn.

bijvoorbeeld meer kruidenrijk grasland toe te passen. Door meerdere maatregelen te nemen komen wij uiteindelijk tot een lagere CO₂ footprint.”

“Momenteel hebben we een aantal pilots. Bijvoorbeeld het project klei-inveen, gericht op het verminderen van de uitstoot van CO₂ uit veengrond. Daarnaast loopt er een pilot met het voederadditief Bovaer om de uitstoot van het broeikasgas methaan te beperken.”

Gaat klimaatpositief samen met stikstofmaatregelen?

“Met ons klimaatprogramma richten we ons op de reductie van uitstoot van broeikasgassen. Stikstof is geen broeikasgas, maar wordt wel meegenomen in

ons duurzaamheidsprogramma Caring Dairy (zie kader), met twee indicatoren: N-bodemoverschot en ammoniakuitstoot. Deze indicatoren laten een dalende trend zien.

De balans op het melkveebedrijf tussen gezonde koeien en gezonde bodem is de basis voor de regionale kringloop. Dit verlaagt de klimaatimpact en geeft meer ruimte voor agrarische natuur zoals weidevogels, zwaluwen, kruidenrijk grasland en ook bloemrijke randen. Grondgebonden bedrijven met een goede balans in de koe-mest-bodem-plantcyclus beperken mineralenverliezen. Met de stikstofbinders gras en klavers beperken we de stikstofverliezen. Binnen ons Caring Dairy programma worden de veehouders beloond op hun resultaat voor het verminderen van het stikstofbodemoverschot.”

Op welke manier ondersteunt Cono individuele leden?

“We willen melkveehouders flexibiliteit bieden in de keuze van noodzakelijke maatregelen. Cono gaat de gereedschapskist zo breed mogelijk vullen waarbij elke veehouder de mogelijkheid heeft om een maatregel of technologische toepassing in te zetten die past bij de bedrijfsvoering en de ondernemer.” ■

Caring Dairy

Cono heeft in 2008 een duurzaamheidsprogramma met de naam Caring Dairy opgezet, samen met ijsmakers Ben & Jerry's. Het programma is gericht op het continu verduurzamen van de hele keten. Het heeft als thema's Blijve koeien, Meer gras & biodiversiteit, Beter klimaat & milieu en Maatschappelijk betrokken. Melkveehouders kunnen voor bovengemiddeld goede resultaten op duurzaamheidsindicatoren een extra beloning ontvangen van 5 cent per 100 kilo melk tot een maximum van 75 cent. Dat komt bovenop een deelnamepremie van 75 cent van het workshopprogramma.